

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 8, 9, 10 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŲ RŪMŲ ĮSTATYMO NR. X-914 ANTROJO SKIRSNIO, 4, 6, 8, 9, 10 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 4¹ STRAIPSNIU IR PRIEDO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 40 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301 28¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ ((TAP-21-304; TAP-21-306 – TAP-21-308; TAP-21-310; TAP-21-312); TAIS NR. (20-11761(3) – 20-11764(3); 21-18087(2); 21-18086(2)))

2021-04-27 Nr. NV-840

Vilnius

Projekto rengėja: Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas: patikslinti regioninių architektūros tarybų sudarymą ir veiklą reglamentuojančias nuostatas, įgyvendinant Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Konkurencijos tarybos rekomendacijas. Nustatyti, kad Architektų rūmų nariai yra visi Lietuvoje atestuoti architektai ir atestuotas architektas, nesiverčiantis atestuoto architekto veikla, turi teisę sustabdyti narystę Architektų rūmuose, įgyvendinat Konstitucinio Teismo nutarimą.

Dabartinė situacija:

Nuo 2017 m. įsigaliojo Architektūros įstatymas, kuriuo sukurtas teisinis pagrindas ir priemonės, siekiant architektūros kokybės. Įteisintos Architektų rūmų formuojamos regioninės architektūros tarybos, kurių ekspertinis vertinimas padeda spręsti probleminius statinių projektavimo ir teritorijų planavimo atvejus, viešinti ir skaidrinti šiuos procesus, teikiant šios srities profesionalų ekspertinį vertinimą. Tačiau dėl nepakankamai aiškaus reglamentavimo ar netinkamo įstatymo nuostatų taikymo susidarė situacija, kai galimai pažeidžiamas sąžiningos konkurencijos laisvės principas.

- Konkurencijos taryba pateikė išvadas ir pasiūlymus įvertinti galiojančią teisinį reguliavimą Architektų rūmų ir regioninių architektūros tarybų veiksmų atžvilgiu, pašalinti galimus prieštaravimus sąžiningos konkurencijos laisvės principui, įvertinti teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias architektų veiklą siekiant institucijų, veikiančių šioje srityje, vykdomų veiksmų skaidrumo;
- Specialiųjų tyrimų tarnyba savo iniciatyva atliko teisės aktų, reglamentuojančių architektų atestavimo ir teisės pripažinimo organizavimą ir jų veiklos priežiūrą, antikorupcinį vertinimą ir pateikė rekomendacijas dėl įstatyminio lygmens teisės aktų keitimo, siekiant skaidrinti architektų atestavimo ir pripažinimo procesą;
- 2020-09-11 Konstitucinis Teismas nutarimu Nr. KT166-A-N14/2020 „Dėl Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 1, 4 dalių atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pripažino, kad Architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nustatyta atestuotų architektų, nesiverčiančių atestuoto architekto veikla, privaloma narystė Architektų rūmuose, prieštarauja Konstitucijos 35 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui ir, kad Architektų rūmų įstatymo 4 straipsnio 4 dalis tiek, kiek joje nustatyta, kad narystės Lietuvos Respublikos architektų rūmuose sustabdymo ir pasibaigimo pagrindai yra numatomi šių rūmų statute, prieštarauja Konstitucijos 35 straipsnio 3 daliai, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą bei verslą“.

Projekto esmė: siūloma:

- patikslinti Architektų rūmų regioninių architektūros tarybų ir architektų profesinio atestavimo komisijos veiklą reglamentuojančias nuostatas, siekiant skaidresnio, nešališko šių veiklų vykdymo proceso;

- tikslinti narystės Architektų rūmuose pagrindus nustatant atestuoto architekto, nesiverčiančio atestuoto architekto veikla, teisę sustabdyti narystę rūmuose ir šios teisės įgyvendinimo pagrindus;
- atlikti redakcinius patikslinimus atsižvelgiant į jų taikymo praktiką.

Derinimas:

- Energetikos, Finansų, Krašto apsaugos, Sveikatos apsaugos ir Žemės ūkio ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Lietuvos savivaldybių asociacija įstatymų projektams pastabų ir pasiūlymų neturi.
- Lietuvos architektų sąjunga ir Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjunga išvadų nepateikė.
- Į Vidaus reikalų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų pasiūlymus atsižvelgta, papildytas aiškinamasis raštas.
- Įstatymų projektai patikslinti atsižvelgus į Ekonomikos ir inovacijų, Kultūros, Švietimo, mokslo ir sporto ir Teisingumo ministerijų, Konkurencijos tarybos ir Lietuvos architektų rūmų pateiktas pastabas. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Konkurencijos tarybos, Kultūros ministerijos ir Lietuvos architektų rūmų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kurias atsižvelgta iš dalies arba neatsižvelgta, įvertinti derinimo pažymoje.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė pastabų ir pasiūlymų. Rengėjai informavo, kad į visas pastabas atsižvelgs, darbo tvarka derinasi su Teisės grupe.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – Projektai Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada – siūlome Projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Ieva Bardauskienė

Ieva Bardauskienė, tel. 8 706 63887, el. p. ieva.bardauskiene@lr.lt